

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

mer må også ses i den kulturpolitiske sammenhæng. Hvordan kan vi skaffe uddannelse til de mange, der har forladt skolen efter 7 år, og som har et behov derfor? Jeg tror, vi må være parat til at gå nye veje her.

Med hensyn til det spørgsmål, som fru Else-Merete Ross rejste, om „Projekt hus“, vil jeg ganske kort sige, at vi i kulturministeriet overvejer, om vi kan bidrage til løsning af det spørgsmål. Det skal ses i sammenhæng med den forsøgsvirksomhed, jeg var inde på før. Jeg ville lægge megen vægt på, om det var muligt for os at få dette spørgsmål klaret. Jeg tror, at vi derved erfarer en række ting, som vil kunne være af stor værdi for os, når vi i den kommende tid skal tage stilling til de enkelte kulturpolitiske aktiviteter.

Fru Gunhild Due begyndte med at sige, at det var et skønmaleri, der var lagt frem. Jeg synes i og for sig, det er en temmelig dystre fremlæggelse. Jeg synes, det blik ud i fremtiden, der er givet, på mange måder er dystert, og det har også været meningen, at vi ville medvirke til, jeg vil ikke sige at fremkalde et chok, men i hvert fald at præsentere læserne for en række kendsgerninger, som er meget provokerende. Og jeg har ikke — det skal være en generel bemærkning til den kritik, som fru Gunhild Due kom med, og som hr. Sigsgaard og fru Hanne Reintoft kom med — jeg har ikke nogen løsninger på disse spørgsmål. Vi har lagt tingene frem, ikke blot for at de skulle indgå i den kulturpolitiske debat, fordi det jo hen ad vejen bliver begrænset, hvad vi har mulighed for at diskutere, bundet, som vi vil være til enkelte lovforslag, men tanken må være den, at vi overalt i vor lovgivning skal have disse perspektiver med, ellers får vi ikke muligheder for at klare opgaven.

Så skal jeg i øvrigt kun sige, at der opstod jo en uenighed mellem fru Gunhild Due og fru Hanne Reintoft, da man behandlede arbejdspladserne, hvor fru Gunhild Due siger, meget realistisk — jeg ved ikke, om det helt holder stik — at arbejdet er lidet glædebringende, det festlige, det foregår uden for arbejdspladserne, og fru Hanne Reintoft siger, at det er på arbejdspladserne, man må skabe glæden, det er dér,

det foregår, det er dér, der må sættes ind. Fru Gunhild Due mener ikke, der er mulighed for at gøre det arbejde, der skal foregå på fabrikker, mere lystbetonet.

Ja, her står vi over for et fundamentalt problem, som vi blot lægger frem, ikke med et svar om løsningen, ikke ved at sige: nu skal vi have et socialistisk system, for så klarer vi det hele — sådan som jeg forstår hr. Sigsgaard mener — så passer det, så kan vi løse det, men sådan at forstå, at vi siger: her er et spørgsmål om vor fælles tilværelse på arbejdspladserne, hvordan vil vi virke med til, at vi fremmer medbestemmelsesret, medindflydelse og medansvar? Det er et problem på arbejdspladserne, det er det på institutionerne, det er det i uddannelserne, det er det overalt. Hvordan kan vi løse det spørgsmål? Det klarer vi ikke med nogle enkelte slagord, det klarer vi kun ved et alvorligt og måske langvarigt arbejde på at løse problemerne og ved skridt for skridt at søge resultater, der kan bidrage til, at hele udviklingen på dette område bliver bedre i overensstemmelse med vort menneskesyn.

Det er jo det spørgsmål, vi møder alle vegne, ikke bare i vore indre politiske diskussioner, ikke bare på arbejdspladserne, men som internationalt er vort allervigtigste: hvordan kan vi tilrettelægge vor tilværelse, sådan at vi tager hensyn til hinanden, og hvordan kan vi sikre selv den svage medindflydelse og medbestemmelse? Der er netop i kraft af den teknologiske udvikling en voksende usikkerhed, og her giver jeg hr. Sigsgaard ret i, at det ikke bare er et spørgsmål om den unge generation, men også om mange andre. De, der oplever kommunesammenlægninger, landmænd, der må gå fra deres erhverv, arbejdere, der må omskoles, føler en usikkerhed over for de nye mønstre. Og her kommer så den elektroniske databehandling ind med alle de farer, den rummer, hvis vi ikke i tilstrækkelig grad sikrer os herredømme over anvendelsen deraf. Det er ikke underligt, at vi føler os på vej henimod den „fagre nye verden“ med alt, hvad det indebærer, og det er denne indstilling, der breder sig i befolkningen, og som vi må tage op som den provokation, det er.

Må jeg sige til fru Gunhild Dues bemærk-